

Kan ikke fjerne ekskludert fra valglista nå

Kommunal Rapport 19.08.2019

Hva skjer hvis partiet ekskluderer ordførerkandidaten etter at fristen for å tilbakekalle valglisten har gått ut?

Det er ikke noe vilkår for å stå på liste til et kommunevalg at man er medlem av det parti som setter frem dette listeforslaget, påpeker Jan Fridthjof Bernt.

SPØRSMÅL: Ordførerkandidaten til et parti blir ekskludert fra partiet etter at kandidaten har publisert på nett det partiet mener er ekstreme islamfiendtlige og rasistiske konspirasjonsteorier. Kan partiet fjerne henne fra listen eller kan hun selv be seg strøket?

SVAR: *Partiet kan ikke fjerne henne fra listen.*

Det er ikke noe vilkår for å stå på liste til et kommunevalg at man er medlem av det parti som setter fram dette listeforslaget. Og har et parti levert inn et listeforslag, vil det etter [valgloven § 6-5](#) ikke kunne trekke dette tilbake senere enn kl. 12 den 20. april.

Den som er oppført på liste kan be seg strøket, men må fremsette krav om dette innen en tidsfrist fastsatt av kommunestyret.

I valgloven [§ 3-3](#) nr. 2 er det fastsatt at alle som har stemmerett, har plikt til å ta imot valg, hvis ikke de går inn under de særlige unntaksreglene i denne bestemmelsens nr. 3 til 5.

I [§ 3-4](#) har vi imidlertid en bestemmelse som langt på vei nuller ut denne plikten for den som avgir skriftlig erklæring om at hun ikke ønsker å stille til valgt på den aktuelle listen. Men slik erklæring må være avgitt før en frist som valgstyret setter. Den som ikke har fremsatt slik erklæring før dette, kan ikke nekte å motta valg.

Den som er valgt kan søke det nye kommunestyret om å bli fritatt fra vervet.

Hvis fristen for å kreve seg strøket fra valglisten er utløpt, må den som er foreslått og valgt møte i kommunestyret når det innkalles til konstituerende møte etter kommuneloven 2018 [§ 7-1](#). Hun kan imidlertid søke om fritak fra vervet etter bestemmelsen i kommuneloven [§ 7-9](#) andre avsnitt. Slikt fritak *kan* da det nye kommunestyret gi ved vedtak i sitt første møte eller senere hvis det finner at hun ikke kan skjønne vervet sitt som folkevalgt «uten at det fører til vesentlig ulempe for han eller henne»

Jeg vil anta at eksklusjon fra partiet må anses som en slik «vesentlig ulempe» for en folkevalgt hvis hun selv mener dette. Men kommunestyret har ikke *plikt* til å gi slikt fritak. Det kan velge å legge avgjørende vekt på at dette er et selvpåført problem som konsekvens av hennes politiske engasjement, og avslå søknaden ut fra den oppfatning at det problemet som her oppstår, får både hun selv og partiet leve med når hun først er innvalgt.